

นิวัติ อุณฑพันธุ์

การออกแบบกระบวนการวิจัย

บุคลากรทางการศึกษา

- ◎ ผู้สอน
- ◎ ผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้ดูแลหลักสูตร
- ◎ นักวิชาการศึกษา/ผู้นิเทศน์

วิจัยคืออะไร

การวิจัย คือ การตั้งคำถามเพื่อจะหาคำตอบ
ด้วยกระบวนการที่เป็นวิทยาศาสตร์ และ^๑
กระบวนการนี้ได้กำหนดไว้ชัดเจนแน่นอน
เพื่อให้ได้คำตอบที่แม่นตรง และนำไปใช้ได้

เข้าทำอะไรกันบ้างในงานวิจัย

- ◎ กำหนดประเด็นปัญหา
- ◎ สำรวจและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
- ◎ สร้างกรอบแนวคิดและกำหนดสมมุติฐาน
- ◎ เลือกแบบวิจัย
- ◎ กำหนดประชากรเป้าหมายและการสัมตัวอย่าง
- ◎ นิยามปฏิบัติการและสร้างตัวชี้วัด
- ◎ สร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล
- ◎ ดำเนินการเก็บข้อมูล
- ◎ ดำเนินการกับข้อมูล
- ◎ วิเคราะห์ข้อมูล
- ◎ เขียนรายงานและเสนอผลงานวิจัย

การออกแบบกระบวนการวิจัย

- ◎ ปัญหาคืออะไร บริบทของปัญหาเป็นอย่างไร เกี่ยวพันกับทฤษฎี และแนวคิดทางวิชาการอย่างไร
- ◎ สมมุติฐาน ตัวแปรคืออะไร จะวัดอย่างไร
- ◎ แบบวิจัยที่จะใช้ : เงื่อนไขของการวิจัย ของนักวิจัย ความ เป็นไปได้
- ◎ จะใช้ความเชื่อมั่นในระดับใด (**level of confidence**)
- ◎ กลุ่มตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่าง **reliability validity**

ปัญหา และบริบทของปัญหา

- ◎ ปัญหาต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในความรับผิดชอบ
  - ผู้สอน : การเรียนรู้ของเด็ก ความหลากหลายของเด็กฯ
  - ผู้บริหาร : อัตราがらสูงไม่พอ ศักยภาพของผู้สอน การเปลี่ยนแปลงทางนโยบาย
  - นักวิชาการศึกษา : หลักสูตรการศึกษา นวัตกรรมด้านการเรียนการสอน การปรับทัศนคติของผู้สอน

ปัญหา และบริบทของปัญหา 2

◎ บริบทของปัญหาต้องศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้

- เรื่องราวของสถานศึกษา : วัฒนธรรมองค์กร ความเป็นมา โครงสร้าง
- ผู้เรียน : ระดับการเรียนรู้ พื้นฐาน ภูมิหลัง อุปนิสัย ลักษณะการเรียนรู้ ข้อจำกัด และปัญหา
- ผู้สอน : ความรู้ พื้นฐาน ภูมิหลัง ทัศนคติ ประสบการณ์
- สิ่งสนับสนุน : คน และไม่ใช่คน
- เงื่อนไข ตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนความรู้ และกำหนดกรอบแนวความคิด

◎ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- ทฤษฎีการเรียนรู้
- จิตวิทยาผู้เรียน
- หลักสูตร และเนื้อหา
- เทคนิคใหม่ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

◎ กำหนดกรอบแนวความคิดที่ เหมาะสมกับบริบท ของปัจจุบัน

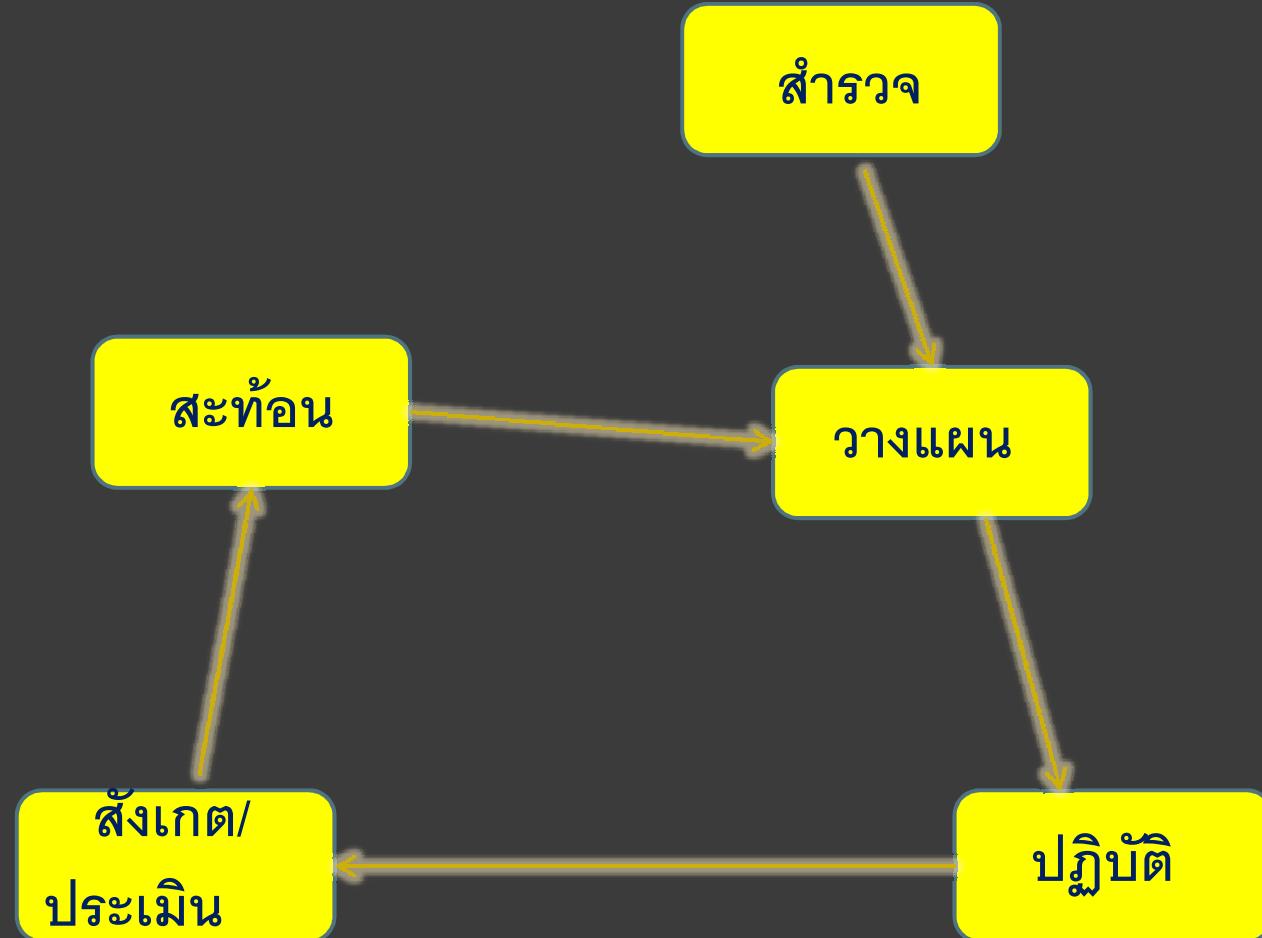
เรื่องของแบบวิจัย

◎ เลือกที่เป็นไปได้

- ผู้สอนมักจะเป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือเชิงอนุกรรม
เวลา
- ผู้บริหารมักจะเป็นเชิงปฏิบัติการ หรือกิ่งทดลอง
- นักวิชาการมักจะเป็นกิ่งทดลอง หรือไม่ทดลอง

◎ ต้องคำนึงถึงการลด อคติ(**bias**)

กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ

แบบวิจัย

Research Model

◎ แบบไม่ทดลอง(**Nonexperimental Designs**)

- แบบตัดขวาง(**Cross-Sectional Studies**)
- แบบระยะยาวย(**Longitudinal Design**)

◎ แบบกึ่งทดลอง(**Quasi-Experimental Designs**)

- เชิงอนุกรมเวลา(**Time Series Designs**)
- กลุ่มควบคุมที่ไม่เหมือนกลุ่มทดลอง(**nonequivalent Control Group Design**)
- การทดสอบก่อนและหลังโดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน
(**Separate -Sample Pretest – Posttest Designs**)

แบบวิจัย

Research Model 2

◎ แบบทดลอง (**Experimental Designs**)

- แบบมีกลุ่มควบคุมเก็บข้อมูลก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรมกระตุ้น (**Pretest – Posttest Control Group Design**)
- แบบทดลองที่มีกลุ่มควบคุมโดยเก็บข้อมูลเฉพาะหลังการดำเนินกิจกรรมกระตุ้น(**Posttest – Only Control Group Design**)
- แบบแรนดอมไวร์บล็อก(**Randomized Block**)
- แบบสี่กลุ่มของโซโลมอน(**Solomon Four – Group Design**)

แบบไม่ทดลอง(Nonexperimental Designs)

- ◎ แบบตัดขวาง(Cross-Sectional Studies)
- ◎ แบบระยะยาวย(Longitudinal Design)

แบบของการ วิจัยระยะยาวย	1	2	3	4
กลุ่มเดียว	ก	ก	ก	ก
กลุ่มเปลี่ยนแปลง	ก	บ	ค	ง

แบบกึ่งทดลอง(Quasi-Experimental Designs)

- เชิงอนุกรมเวลา(**Time Series Designs**)

○ ○ ○ ○ ○ X ○ ○ ○ ○

- กลุ่มควบคุมที่ไม่เหมือนกลุ่มทดลอง(**nonequivalent Control Group Design**)

กลุ่มทดลอง   ○ X ○

กลุ่มเปรียบเทียบ   ○   ○

- การทดสอบก่อนและหลังโดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน

(**Separate -Sample Pretest – Posttest Designs**)

แบบทดลอง (Experimental Designs)

แบบมีกลุ่มควบคุมเก็บข้อมูลก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรมระยะต้น

(Pretest – Posttest Control Group Design)

แบบทดลอง (Experimental Designs) 2

แบบทดลองที่มีกลุ่มควบคุมโดยเก็บข้อมูล
เฉพาะหลังการดำเนินกิจกรรมกระตุ้น
(Posttest – Only Control Group Design)

แบบทดลอง (Experimental Designs) 3

แบบแรนดอมไนซ์บล็อก (Randomized Block)

แบบทดลอง (Experimental Designs) 4

แบบสี่กลุ่มของโซโลมอน (Solomon Four – Group Design)

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดอคติต่อความถูกต้องภายใน

1. เหตุการณ์อื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน-นโยบาย
ปรับปรามยาเสพติด
2. ความเติบโต(**Maturation**)-อายุมากขึ้นก็เลิกยา
พากตีกัน
3. ปฏิกิริยาที่เกิดจากการทดสอบ(**Testing**)-ทำ
แบบทดสอบบ่อย ๆ
4. การเสื่อมสมรรถภาพของเครื่องวัด(**Instrument Decay**)-เครื่องชั่งที่สปริงอ่อน

5. การทดสอบทางสถิติ(Statistical Regression)-ครั้งแรกเจอคนที่มีการศึกษาสูง ครั้งหลังเจอคนทั่วๆไป
6. วิธีการคัดเลือกตัวอย่าง(Selection)-กลุ่มหนึ่ง เก็บข้อมูลจากหมู่บ้านที่คนโรคจิตมาก อีกกลุ่มหนึ่งเก็บจากหมู่บ้านปกติ
7. การสูญเสียประชากร(Experimental Mortality)-ผู้试验者ที่เข้ารับการรักษาถูกจับ ถูกตัดตอน
8. ความเติบโตในอัตราที่ต่างกันในกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือก (Selection-maturation interaction)-เด็กผู้หญิงกับเด็กผู้ชายในช่วงอายุกำลังเข้าสู่วัยรุ่นโตไม่เท่ากัน

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดอคติต่อความถูกต้องภายนอก

1. ปฏิกริยาจากการทดสอบขั้นต้น(Interaction between Testing and Treatment)
2. วิธีคัดเลือกตัวอย่าง(Selection)
3. ปฏิกริยาซึ่งเกิดขึ้นจากการที่กลุ่มทดสอบทราบว่า ตนกำลังตกเป็นเป้าความสนใจ (Hawthorne effects)
4. ผลกระทบที่เป็นผลรวมของสาเหตุอื่น ๆ